

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIA A TREIA

CAUZA VERETCO c. REPUBLICII MOLDOVA

(Cererea nr. 679/13)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

7 aprilie 2015

DEFINITIVĂ
07/07/2015

Această hotărîre poate fi supusă unei revizuii editoriale

În cauza Veretco c. Republicii Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Treia), întrunită într-o Cameră compusă din:

Luis López Guerra, *Președinte*,

Ján Šikuta,

Dragoljub Popović,

Kristina Pardalos,

Johannes Silvis,

Valeriu Grițco,

Iulia Antoanella Motoc, *judcători*,

și Stephen Phillips, *Grefierul Secțiunii*,

Deliberând la 17 martie 2015 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată prin cererea (nr. 679/13) depusă la 10 decembrie 2012 împotriva Republicii Moldovei la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldovei, dl Fiodor Veretco („reclamantul”).

2. Reclamantul, căruia i s-a acordat asistență juridică, a fost reprezentat de dl R. Zadoinov, avocat care își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldovei (“Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl. L. Apostol.

3. Reclamantul a pretins faptul că nu a avut acces la asistență medicală adecvată pe timpul deținerii sale în închisoare, în conformitate cu prevederile articolul 3 din Convenție. De asemenea, reclamantul s-a plîns în temeiul articolului 5 din Convenție cu privire la încălcarea dreptului său la libertate și la siguranță.

4. La 20 martie 2013, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1963 și locuiește în Seliște.

A. Arestul și detenția reclamantului.

6. La 28 noiembrie 2012, reclamantul a fost arestat la domiciliul său de către poliție și acuzat de comiterea infracțiunii de trafic de copii. El a fost acuzat de faptul că a racolat și a organizat transportarea ilegală a patru minori, cu vârstele cuprinse între 14 ani și 17 ani în Ucraina, unde minorii au fost exploatați prin muncă forțată la lucrări agricole.

7. La 30 noiembrie 2012, procurorul a înaintat un demers la Judecătoria s. Centru privind aplicarea arestului preventiv în privința reclamantului. Printre motivele invocate de procuror a fost și faptul că reclamantul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală, să pericliteze urmărirea penală sau să comită o altă infracțiune.

8. În aceeași zi, Judecătoria s. Centru a emis un mandat de arest în privința reclamantului pe un termen de treizeci de zile. În instanța de judecată reclamantul a susținut că alegațiile procurorului nu au nici un suport probatoriu. Potrivit procesului-verbal, reclamantul a solicitat în mod explicit să facă cunoștință cu materialele dosarului anexate la demersul procurorului de aplicare a arestului, dar i-a fost refuzat. De asemenea, el a prezentat în instanță extrasele fișei medicale care demonstau faptul că acesta avea două coaste fracturate și suferea de pneumonie post-traumatică (a se vedea paragraful 17 de mai jos); reclamantul a solicitat internarea sa în spital având în vedere starea lui de sănătate. Instanța de judecată de asemenea a examinat declarațiile medicului A., care confirmau necesitatea spitalizării reclamantului datorită stării sale de sănătate precare care necesită un tratament dificil și de lungă durată. Procurorul nu a fost împotriva anexării la materialele dosarului a extraselor medicale și instanța de judecată a admis demersul reclamantului în acest sens. Instanța a constatat faptul că starea de sănătate a reclamantului necesita tratament medical, dar a concluzionat că tratamentul ar putea fi acordat și ambulatoriu. În ședința de judecată reclamantul a solicitat să-i fie schimbată măsura preventivă, instanța de judecată a respins demersul reclamantului invocând prevederile legale care solicită aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința unei persoane, în cazul în care există riscul că aceasta ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală, sau să comită o altă infracțiune. Instanța de judecată și-a motivat decizia prin faptul că reclamantul reprezintă un risc sporit, deoarece el este acuzat de comiterea unei infracțiuni deosebit de grave.

9. Reclamantul a depus o cerere de recurs și a susținut, *inter alia*, că mandatul de arest aplicat este ilegal în temeiul articolului 177 (1¹) din Codul de procedură penală, deoarece instanța nu a aplicat standardele legale invocate nemijlocit la cazul reclamantului, instanța s-a bazat doar pe probe indirecte și a ignorat posibilitatea aplicării măsurii preventive non-privative de libertate. Reclamantul a invocat prevederile articolului 308 din Codul de procedură penală, susținând faptul că, instanța de judecată a refuzat să

furnizeze reprezentantului său materialele din dosar, anexate la demersul procurorului, care confirmă temeiurile de aplicare a arestului preventiv și, în general, aceste materiale nu au fost examinate în ședință. De asemenea, reclamantul a invocat faptul că starea sa de sănătate necesită tratament medical specific care este inaccesibil în penitenciar.

10. La 6 decembrie 2012, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de apel a reclamantului, invocând aceleași motive cum și instanța de fond. Instanța de apel nu a comentat nici unul din motivele de apel invocate de reclamant în cererea sa.

11. Pe 26 decembrie 2012, Judecătoria s. Centru a prelungit arestul preventiv aplicat reclamantului cu treizeci de zile, invocând aceleași motive cum și anterior. Instanța de judecată a respins pretențiile reclamantului cu privire la starea lui de sănătate, ca fiind nefondate și s-a referit la extrasele medicale prezentate de reclamant (a se vedea paragraful 8) ca "fiind niște copii ale unor documente care nu sunt relevante" potrivit articolului 94 alin. (1) p. 6 din Codul de procedură penală (ca fiind provenite dintr-o sursă neverificată de instanță). Instanța a menționat că Penitenciarul nr. 13 și Departamentul Instituțiilor Penitenciare, în general, au o Direcție Medicală specială de acordare a asistenței medicale, care este capabilă să acorde asistență medicală reclamantului, în caz de necesitate.

12. Reclamantul a depus o cerere de recurs și a susținut, *inter alia*, că încheierea instanței de judecată este ilegală și încalcă prevederile articolului 5 § 1 din Convenție, deoarece nu explică cum instanța de judecată a aplicat standardele legale invocate nemijlocit la cazul reclamantului și nu a motivat refuzul de a aplica o măsură preventivă non-privativă de libertate. De asemenea, el a susținut că instanța de judecată a refuzat să asigure reprezentantului său acces la materialele din dosar și a examinat doar demersul procurorului, contrar prevederilor Codului de procedură penală. El a declarat că instanța nu a luat în considerație probele prezentate de reclamant în ceea ce privește starea sa de sănătate, și cererea sa ca medicul A. să fie audiat din nou în cadrul procedurilor de apel. De asemenea, reclamantul a declarat că de la arestarea sa nu a avut acces la asistență medicală.

13. La 11 ianuarie 2013, Curtea de Apel Chișinău a menținut încheierea din 26 decembrie 2012 a Judecătoriei s. Centru, fără de a examina pretențiile invocate de reclamant în cererea sa de recurs.

14. La 22 ianuarie 2013, procurorul a depus un demers de prelungire a arestului preventiv al reclamantului invocând aceleași motive ca și anterior. Cu toate acestea la 24 ianuarie 2013, Judecătoria s. Centru a respins demersul procurorului și a schimbat măsura preventivă aplicată reclamantului în măsura preventivă de liberare provizorie sub control judiciar. Instanța a constatat că nu sunt probe care ar confirma că există riscul ca reclamantul ar putea să pericliteze urmărirea penală, sau să comită

o altă infracțiune, iar gravitatea infracțiunii incriminate nu justifică prelungirea arestului. Această decizie nu pare să fi fost atacată.

B. Starea de sănătate a reclamantului în timpul arestului și asistența medicală la care a avut acces.

15. În perioada 28 noiembrie- 5 decembrie 2012, reclamantul a fost deținut în Izolatorul de Detenție Preventivă (IDP) a Comisariatului General de Poliție. La 5 decembrie 2012 reclamantul a fost transferat în Penitenciarul nr. 13 și eliberat din arest la 24 ianuarie 2013.

16. Părțile contestă gravitatea stării de sănătate a reclamantului în timpul arestului și asistența medicală la care a avut acces acesta.

1. Circumstanțele cauzei, după cum au fost prezentate de reclamant

17. Potrivit fișelor medicale prezentate de reclamant, la 1 octombrie 2012, după un accident de muncă, acesta a fost diagnosticat cu traumatism toracic, două coaste fracturate și un braț dislocat. La 23 octombrie 2012 reclamantul a fost diagnosticat cu fractură a coastelor IV și V, bronhopneumonie post-traumatic de pe partea dreapta, febră, dureri în piept post traumatism toracic și cicatrice pulmonare de la TB bilaterală. Doctorii i-au recomandat reclamantului odihnă la pat, un bandaj strâns pe coaste, iar pentru pneumonie un tratament cu antibiotice intra-muscular.

18. În cadrul ședinței de judecată din 30 noiembrie 2012 din Judecătoria s. Centru, medicul A. a confirmat diagnosticul reclamantului de bronhopneumonie post-traumatică și a declarat faptul că starea lui de sănătate necesită spitalizare. Medicul a confirmat faptul că constatările medicale anterioare nu au conținut o recomandare similară. În aceeași ședință, reclamantul a precizat că el resimte durerea cronic și nu poate dormi din cauza coastelor fracturate; și că în timpul arestului lui i s-au administrat o singură dată medicamente pentru ameliorarea durerii.

19. În cadrul ședinței de judecată din 26 decembrie 2012 din Judecătoria s. Centru, reclamantul a pretins că pe toată durata arestului său el nu a fost vizitat niciodată de medic.

20. Inscricția în fișa medicală a reclamantului din 14 decembrie 2012 reconfirmă diagnosticul de bronhopneumonie post-traumatică și constată că tratamentul prescris anterior nu a fost finalizat.

21. La 22 decembrie 2012, avocatul reclamantului s-a plîns procurorului cu privire la condițiile de detenție ale reclamantului în Penitenciarul nr. 13, și în special cu privire la lipsa asistenței medicale avînd în vedere coastele fracturate și pneumonia acută a reclamantului. Nu este clar dacă avocatul a primit un răspuns la plîngere.

2. *Circumstanțele cauzei, după cum au fost prezentate de Guvern*

22. Guvernul a contestat diagnosticul de pneumonie al reclamantului bazându-se pe constatările Judecătorei s. Centru din cadrul ședinței din 26 decembrie 2012, care a respins copiile xerox ale fișei medicale prezentate de reclamant ca nefiind în conformitate cu prevederile articolul 94 din Codul de procedură penală (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

23. Guvernul a prezentat Curții un raport de examinare medicală din 29 noiembrie 2012, întocmit la admiterea reclamantului în IDP, în conformitate cu care reclamantul s-a plîns de dureri în brațul drept și a informat medicii că are nevoie de medicamente pentru ameliorarea durerii de două ori pe zi. Examinarea medicală a constata că reclamantul a suferit de tuberculoză în 2010 și nu a depistat traumatisme sau leziuni recente.

24. Un extras din fișa medicală a reclamantului din penitenciar conține înscrisuri în conformitate cu care reclamantul a fost examinat medical la admiterea sa în penitenciar la 5 decembrie 2012; data la care reclamantul a fost diagnosticat prezumtiv cu cicatrice pulmonare de la tuberculoza. Cu această ocazie reclamantul nu invocă alte plîngeri sau afecțiuni medicale anterioare. La 10, 11, 12 și 14 decembrie 2012, reclamantul a fost testat de către medicul din penitenciar pentru a verifica dacă tuberculoza nu a recidivat; testul TBC a arătat negativ la fel cum și testul de sânge la sifilis. La 14 decembrie 2012 microradiografia toracelui a confirmat pleurezie închistată bilaterală (o inflamație a mucoasei pulmonare). Raportul examinării medicale a concluzionat că reclamantul nu prezintă simptome a tuberculozei pulmonare active și a recomandat repetarea în șase luni a testului TBC și a microradiografiei.

25. Guvernul a susținut faptul că reclamantul nu s-a plîns niciodată de starea lui de sănătate și nici nu a solicitat niciodată asistență medicală, de asemenea, acesta nu a prezentat nici o fișă medicală care ar proba afirmațiile sale. Guvernul a susținut că starea generală de sănătate a reclamantului în timpul detenției a fost satisfăcătoare.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

26. Articolul 177 (1¹) din Codul de procedură penală, modificat la 27 octombrie 2012, obligă instanța de judecată să emită o încheiere motivată, cu menționarea datelor concrete care au determinat luarea acestei măsuri; argumentele reprezentantului, apărătorului, învinuitului, inculpatului, motivându-se admiterea sau neadmiterea lor la stabilirea măsurii.

27. Articolele 307 și 308 din Codul de procedură penală, modificat la 27 octombrie 2012, obligă procurorul să anexeze la demers materialele care confirmă temeiurile de aplicare a arestării preventive. Demersul și materialele care confirmă temeiurile de aplicare a arestării preventive se prezintă avocatului. În conformitate cu articolul 312 din Codul de procedură

penală, în cazul în care în ședința de judecată nu au fost prezentate materiale ce confirmă legalitatea aplicării măsurii preventive respective sau prelungirii duratei ei, instanța de recurs pronunță decizia de anulare a măsurii preventive dispuse sau, după caz, a prelungirii duratei ei și eliberează persoana reținută sau arestată.

28. Prevederile relevante ale Legii nr. 1545 (1998) privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești au fost stabilite în hotărîrea Curții în cauza *Șarban c. Moldovei*, nr. 3456/05, § 54, 4 octombrie 2005. În cazul *Belicevecen c. Ministerului Finanțelor* (nr. 2ra-1171/07 4 iulie 2007), Curtea Supremă de Justiție a constatat că o persoană ar putea cere despăgubiri în baza Legii nr. 1545 (1998) numai în cazul în care el sau ea a fost pe deplin achitat de toate acuzațiile împotriva sa.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNALCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

29. Reclamantul se plînge în temeiul articolului 3 din Convenție, precum că el a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 în condiții inumane și/sau degradante, și în special pretinde că nu a avut acces la asistență medicală adecvată în timpul detenției. Articolul 3 prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Admisibilitatea

30. Curtea notează că, în observațiile sale cu privire la fondul cauzei primite la 6 septembrie 2013, reclamantul s-a plîns pe condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13. Acest nou capăt de cerere nu a fost parte a cererii inițiale, și nici nu a fost invocat în corespondența cu Curtea anterior de comunicarea prezentei cereri Guvernului respondent.

31. Curtea reiterează că, în temeiul articolului 35 § 1 din Convenție o cerere trebuie să fie introdusă în termen de șase luni din momentul epuizării remediilor naționale, sau, în cazul cînd este clar de la început că nici un remediu efectiv nu a fost disponibil reclamantului, termenul decurge din data acțiunilor sau măsurilor de care acesta se plînge (a se vedea, *D.P. și J.C. c. Regatul Unit* (dec.), nr. 38719/97, 26 iunie 2001). Prin urmare, orice plîngere privind detenția reclamantului în Penitenciarul nr. 13 ar fi trebuit să fie înaintată la Curte în termen de șase luni de la momentul în care reclamantul a fost eliberat din detenție și, prin urmare, nu mai este supus pretensei încălcări (a se vedea, de exemplu, *I.D. c. Moldovei*, nr. 47203/06,

§§ 27-29, 30 noiembrie 2010, *Badea c. Moldovei* (dec.), nr. 29749/07, 17 ianuarie 2012, *Tcaci c. Republicii Moldova*, nr. 3473/06, § 56, 15 iulie 2014). Cu toate acestea, reclamantul a depus plîngerea sa la opt luni după eliberare (a se vedea paragrafele 15 și 30 de mai sus). Rezultă că acest capăt de plîngere este depus tardiv și trebuie respins în conformitate cu articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

32. Curtea notează că plîngerea cu privire la lipsa accesului la asistență medicală adecvată nu este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3(a) din Convenție. Nici un alt temei nu a fost stabilit pentru a declara cererea inadmisibilă. Prin urmare, aceasta trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

33. Reclamantul pretinde că în timpul detenției sale în Penitenciarul nr. 13, el nu a beneficiat de nici un tratament medical pentru pneumonia lui post-traumatică și coastele fracturate.

34. Guvernul a contestat diagnosticul reclamantului și autenticitatea documentelor medicale invocate de reclamant și a susținut că reclamantul a avut acces la asistență medicală adecvată în timp ce s-a deținut în Penitenciarul nr. 13, inclusiv un examen medical la admiterea în instituție și ulterior alte patru consultații medicale, care au permis să fie considerat că starea generală de sănătate a reclamantului a fost satisfăcătoare.

35. Articolul 3 din Convenție consfințește una dintre valorile fundamentale ale societății democratice. Convenția interzice în termeni absoluți tortura, pedepsele și tratamentele inumane și/sau degradante, indiferent de comportamentul victimei (a se vedea, *inter alia*, *Labita c. Italiei* [MC], nr. 26772/95, § 119, CEDO 2000-IV).

36. Curtea observă că nu poate fi exclus faptul că detenția unei persoane care este bolnavă poate ridica probleme în conformitate cu prevederile articolului 3 din Convenție (a se vedea *Mouisel c. Franței*, nr. 67263/01, § 38, CEDO 2002-IX). Deși articolul 3 din Convenție nu poate fi interpretat ca impunînd o obligație generală de a elibera deținuții pe motive de sănătate, el totuși obligă statul să protejeze integritatea fizică a persoanelor private de libertate, de exemplu, prin a le acorda asistența medicală necesară (a se vedea *Șarban c. Moldovei*, citată mai sus, § 77, și *Khudobin c. Rusiei*, nr. 59696/00, § 93, CEDO 2006 XII (extrase)).

37. Curtea, de asemenea, a subliniat dreptul tuturor deținuților la condiții de detenție compatibile cu demnitatea umană, pentru a asigura că maniera și metoda de executare a măsurilor impuse nu-i supune la suferință sau dificultăți de o intensitate care să depășească nivelul de suferință care nu poate fi evitată, fiind inerentă detenției; în plus, în afara sănătății deținuților, starea lor generală trebuie să fie asigurată în mod adecvat, luînd în considerație cerințele practice ale detenției (a se vedea *Kudla c. Poloniei* [MC], nr. 30210/96, § 94, CEDO 2000-XI).

38. Curtea trebuie să stabilească dacă reclamantul a avut nevoie de asistență medicală regulată, dacă el a fost lipsit de o astfel de asistență, după cum pretinde, iar, în caz afirmativ, dacă aceasta constituie tratament inuman și/sau degradant contrar articolului 3 din Convenție (a se vedea pentru comparație *Farbtuhs c. Letoniei*, nr. 4672/02, § 53, 2 decembrie 2004).

39. Curtea a notat încă de la început dezacordul între părți cu privire la starea de sănătate a reclamantului și accesul la asistență medicală adecvată în Penitenciarul nr. 13. În consecință, Curtea va începe examinarea plîngerii reclamantului în temeiul articolului 3, cu stabilirea faptelor pertinente acestui capăt de cerere.

40. Curtea amintește că alegațiile privind relele tratamente trebuie să fie justificate corespunzător prin elemente de probă. În aprecierea probelor, Curtea, de obicei, aplică standardul probațiunii "dincolo de orice dubiu rezonabil" (a se vedea *Irlanda c. Regatului Unit*, 18 ianuarie 1978, § 161)

41. În procedura în fața Curții, nu există bariere procedurale la admisibilitatea probelor, sau formule prestabilite pentru aprecierea acestora. Curtea adoptă decizii, care în opinia sa sunt, susținute de evaluarea liberă a tuturor probelor, inclusiv astfel de concluzii care ar putea decurge din faptele și observațiile părților. Potrivit jurisprudenței sale bine stabilite, dovada ar putea rezulta din coexistența unor concluzii suficient de clare, puternice și deducții concordante sau a unor prezumții similare incontestabile în fapt. Mai mult, nivelul de certitudine necesar pentru a ajunge la o anumită concluzie și, în acest sens, distribuția sarcinii probării, sunt intrinsec legate de specificul și natura faptelor pretinse, precum și de dreptul din Convenție disputat în cauză (a se vedea, printre altele, *Nachova și alții c. Bulgaria* [MC], nr. 43577/98 și 43579/98, § 147, CEDO 2005-VII; *Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [MC], nr. 48787/99, § 26, CEDO 2004 VII; și *Akdivar și alții c. Turciei*, 16 Septembrie 1996, § 168, Culegere de hotărâri și decizii 1996 IV).

42. Curtea notează că reclamantul a prezentat extrase a cartelei medicale, în conformitate cu care, la 23 octombrie 2012, cu o lună înainte de arestarea sa, acesta a fost diagnosticat cu pneumonie post-traumatică, fracturi ale coastelor din partea dreaptă, și o contuzie a brațului drept. Reclamantului i-au fost prescrise antibiotice. Aceleași extrase medicale au fost prezentate instanțelor naționale. La 30 noiembrie 2012, în instanța de judecată, un medic a re-confirmat diagnosticul precedent a reclamantului, declarațiile medicului au fost admise în calitate de probe la dosar împreună cu materialele justificative atât de către instanța de judecată cât și de procuror. Pe 26 decembrie 2012, reclamantul a invocat aceleași extrase medicale și declarații ale medicului, dar un alt judecător de la aceeași instanță a respins argumentele sale ca fiind lipsite de suport probatoriu, considerînd că copiile extraselor medicale provin de la o sursă care nu poate fi verificată de către instanța de judecată. În concluziile sale, instanța de judecată nu a făcut referire la declarațiile date anterior de medic în instanța

de judecată. Instanța de apel a menținut decizia instanței inferioare și de asemenea a refuzat să audieze medicul. Curtea reiterează că, deși este în primul rînd de competența instanțelor naționale să evalueze admisibilitatea, relevanța probelor într-un caz anume, riscul de interpretare greșită a probelor, declarațiilor experților, și aplicare eronată a arestului, s-ar fi redus în cazul în care medicul ar fi fost audiat de către instanțele de judecată.

43. Curtea observa faptul că Guvernul nu a prezentat nici o dovadă care să demonstreze contrariul concluziilor medicale ale medicului A., și a declarațiilor sale din 30 noiembrie 2012, din cadrul ședinței de judecată din judecătoria s. Centru. Faptul că aceeași instanță a refuzat să ia în considerare aceste concluzii la o etapă ulterioară a procesului, nu constituie un aviz medical diferit în ceea ce privește starea de sănătate a reclamantului. Mai mult decît atât, diagnosticul medicului din închisoare, corespunde cu cel dat de medicul A. în sensul că reclamantul suferea de o inflamație pulmonară (a se vedea punctul 24). În astfel de circumstanțe și în lipsa unui aviz medical contrar, Curtea nu vede nici un motiv să se îndoiască de veridicitatea diagnosticului reclamantului, confirmat de medicul A., potrivit căruia reclamantul suferea de o inflamație pulmonară gravă și că acesta necesita un tratament cu antibiotice.

44. De asemenea, Curtea constată faptul că reclamantul a înaintat plîngerile sale autorităților naționale într-un moment cînd s-a așteptat întreprinderea unor măsuri corespunzătoare. În cererile sale reclamantul a descris problemele sale de sănătate detaliat și coerent. Autoritățile aveau la dispoziția lor fișa medicală și erau la curent cu recomandările prescrise de către medicii civili în ceea ce privește tratamentul medical necesar reclamantului. Mai mult decît atât, din dosarul personal al reclamantului întocmit în închisoare, este evident că reclamantul a dezvoltat o inflamație la plămîni (pleurezie bilaterală). Prin urmare, Curtea nu este convinsă de argumentele Guvernului (a se vedea punctul 25 de mai sus).

45. În acest context, Curtea observă că, pe durata deținerii reclamantului medicii din închisoare nu au făcut nimic mai mult decît să verifice dacă reclamantul nu suferă de maladii precum tuberculoza și sifilisul. Nu există dovezi că reclamantului i-au fost administrate antibiotice sau alte tratamente.

46. Curtea observă din materialele prezentate că reclamantul suferea de pneumonie, o condiție care dacă nu este tratată pune în pericol viața, din cauza riscului ridicat de colectare a lichidului în plămîni și a infectării acestora. În aceste condiții, lipsa asistenței medicale calificate sau acordarea acestuia în timp util constituie un tratament inuman și/sau degradant în sensul articolului 3 din Convenție.

47. Prin urmare a existat o violare a articolului 3 din Convenție.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 § 1 DIN CONVENȚIE

48. Reclamantul se plînge în temeiul articolului 5 § 1 din Convenție precum că arestul său preventiv este ilegal. În special, reclamantul a susținut că detenția sa a fost dispusă în lipsa și fără examinarea materialelor din dosarul de urmărire penală. Partea relevantă a articolului 5 § 1 prevede:

“1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci cînd există motive verosimile de a se bănui că a săvîrșit o infracțiune sau cînd există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvîrșască o infracțiune sau să fugă după săvîrșirea acesteia ..”

49. Guvernul nu a fost de acord cu acest capăt de plîngere. În susținerea poziției sale Guvernul a furnizat o copie a dosarului judecătorului de instrucție privind aplicarea arestului preventiv în privința reclamantului. Acesta conținea încheierea privind începerea urmăririi penale, procesul verbal privind arestarea reclamantului, ordonanța de învinuire a reclamantului, precum și o scrisoare de informare de la serviciul de frontieră ucrainian, adresată autorităților moldovene cu privire la interceptarea a patru persoane, dintre care unul minor (în vîrstă de 17 ani), care cu ajutorul reclamantului au încercat să treacă ilegal frontiera. De asemenea dosarul mai conținea și procese-verbale ale tuturor audierilor privind detenția reclamantului, cererile de recurs ale reclamantului și alte dovezi prezentate de către el instanțelor de judecată, precum și deciziile instanței de apel privind prelungirea arestului.

50. Reclamantul a disputat.

51. Curtea acceptă argumentele Guvernului și concluzionează că reclamantul nu a argumentat plîngerea înaintată. Curtea consideră că acest capăt de cerere este, prin urmare, în mod vădit nefondat și trebuie să fie declarat inadmisibil în temeiul articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 § 4 DIN CONVENȚIE

52. Reclamantul s-a plîns în temeiul articolului 5 § 4 din Convenție, pe faptul că atît el cît și avocatul său nu au avut acces la materialele cauzei în baza cărora instanțele naționale și-au adoptat deciziile lor. De asemenea, reclamantul s-a plîns în temeiul articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție pe faptul că instanțele de judecată nu au prezentat "motive relevante și suficiente" pentru respingerea cererile sale *habeas corpus* bazate în special pe argumentele privind starea sa de sănătate, iar Curtea de Apel a refuzat să audieze declarațiile medicul său. În lumina constatărilor de mai sus în temeiul articolului 3 din Convenție (a se vedea punctul 42 de mai sus), Curtea nu consideră necesar să stabilească dacă argumentele reclamantului

cu privire la starea sa de sănătate au fost pertinente pentru legalitatea detenției sale în conformitate cu prevederile articolul 5 din Convenție, sau dacă instanțele de judecată și-au motivat "relevant și suficient" deciziile lor. Prin urmare, Curtea va examina doar capătul de plîngere cu privire la accesul reclamantului la materialele cauzei. Articolul 5 § 4 din Convenție prevede următoarele:

“Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală.”

A. Admisibilitatea

53. Curtea notează că acest capăt de cerere nu este vădit nefondat în sensul articolului 35 § 3 (a) din Convenție. Nici un alt temei nu a fost stabilit pentru a declara cererea inadmisibilă. Prin urmare, aceasta trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

54. Guvernul a susținut că reclamantul a solicitat acces la materialele dosarului penal, care sunt confidențiale pînă la trimiterea cauzei în instanța de judecată.

55. Reclamantul nu a fost de acord, și a susținut că contrar dreptului intern lui și avocatului său li s-a refuzat accesul la materialele anexate la demersul procurorului privind prelungirea arestului preventiv și prin urmare, acesta s-a aflat în imposibilitatea de a contesta în mod corespunzător motivele arestării sale.

56. Curtea reiterează că instanța de judecată care examinează un recurs împotriva aplicării arestului trebuie să asigure că procedura are loc în conformitate cu principiile judiciare fundamentale. Acțiunile părților în proces trebuie să fie în conformitate cu principiul contradictorialității și să asigure întotdeauna "egalitatea armelor" între părți - procuror și acuzat.

57. În cazul unei persoane a cărei detenție cade sub incidența articolului 5 § 1 (c), o ședință judiciară este necesară. Avînd în vedere impactul dramatic al privării de libertate asupra drepturilor fundamentale ale persoanei în cauză, în circumstanțele unei investigații în derulare, procedurile desfășurate în temeiul articolului 5 § 4 din Convenție trebuie, în principiu, să întrunească în cea mai mare măsură posibilă cerințele de bază ale unui proces echitabil (*Shishkov c. Bulgariei*, nr. 38822/97, § 77, ECHR 2003-I (extrase)).

58. Egalitatea armelor nu este asigurată dacă părții apărării îi este negat accesul la acele documente din dosarul penal care sunt esențiale pentru a contesta, în mod efectiv, legalitatea, în sensul Convenției, a detenției clientului său. (a se vedea *Nikolova c. Bulgariei* [MC], nr. 31195/96, § 58,

CEDO 1999-II, și *Garcia Alva c. Germaniei*, nr. 23541/94, § 39, 13 februarie 2001). Conceptul de legalitate a detenției nu se limitează la conformarea cu cerințele procedurale prevăzute de legislația națională, dar se referă și la caracterul rezonabil a bănuielii în temeiul căreia se aplică arestul, legitimitatea scopului urmărit prin arest și la justificarea detenției care rezultă din acesta. Curtea recunoaște necesitatea ca urmărirea penală să fie desfășurată într-un mod eficient, ceea ce poate presupune că o parte din informațiile colectate în timpul acestora trebuie păstrată în secret pentru a împiedica suspectii să altereze probele și să submineze efectuarea justiției. Totuși, acest scop legitim nu ar putea fi îndeplinit pe seama unor restricții substanțiale asupra drepturilor părții apărării (a se vedea *Țurcan și Țurcan c. Moldovei* (nr. 39835/05, § 60, 23 octombrie 2007, și *Mușuc c. Moldovei*, nr. 42440/06, § 54, 6 noiembrie 2007).

59. În speță, părțile dispută faptul dacă reclamantul sau avocatul său au solicitat și dacă li s-a permis accesul la materialele cauzei privind aplicarea arestului preventiv sau accesul la dosarul de urmărire penală în întregime. Curtea observă, cu toate acestea, că în conformitate cu procesul-verbal al ședinței de judecată din 30 noiembrie 2012, avocatul reclamantului a solicitat în mod explicit accesul la materialele cauzei care se anexează la demersul procurorului privind prelungirea arestului preventiv în privința reclamantului. Instanța de judecată a respins demersul avocatului. În conformitate cu procesul-verbal al ședinței de judecată din 26 decembrie 2012, instanța de judecată nici nu s-a mai pronunțat asupra cererii avocatului reclamantului de a avea acces la materialele anexate la demersul procurorului, după ce procurorul a informat instanța de judecată că nu a depus nici un material suplimentar. În recursurile sale, reclamantul a solicitat accesul la aceleași anexe din dosar, dar fără nici un rezultat.

60. Curtea notează că nu a fost adus niciun motiv pentru neprezentarea informației date de către judecătorul de instrucție și nici de către instanța de recurs, astfel reclamantul nu a putut să conteste, într-un mod corespunzător, motivele arestării sale. În astfel de circumstanțe, nu poate fi susținut că în această cauză, principiul „egalității armelor”, în sensul articolului 5 § 4 al Convenției, ar fi fost respectat. Prin urmare, a avut loc o încălcare a articolului 5 § 4 din Convenție.

IC. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 § 5 DIN CONVENȚIE

61. Reclamantul a susținut că se plînge în temeiul articolului 5 § 5 din Convenție pe faptul că nu a primit nici o compensație pentru privarea sa ilegală de libertate. Partea relevantă a articolului 5 § 5 prevede:

“Orice persoană, victimă a unei arestări sau dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol, are dreptul la reparații.”

A. Admisibilitatea

62. Curtea consideră că această plîngere ridică probleme de fapt și drept serioase, iar soluționarea lor va depinde de examinarea cauzei în fond. În continuare, Curtea notează că aceasta nu este inadmisibilă din orice alte temeieri. Prin urmare, aceasta trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

63. Guvernul a susținut că această plîngere este prematură, deoarece urmărirea penală era încă în desfășurare, iar instanțele judecătorești nu au constatat ilegalitatea detenției reclamantului. Guvernul s-a referit la Legea nr.1545 ca mecanism menit să asigure o compensație pentru detenția ilegală, care, totuși, putea fi aplicat numai dacă reclamantul era achitat definitiv.

64. Reclamantul a disputat.

65. Curtea reiterează că articolul 5 § 5 este respectat în cazul în care este posibil să se acorde o despăgubire pentru privarea de libertate efectuată în condiții contrare cu alineatele 1, 2, 3 sau 4 (a se vedea *Wassink c. Olandei*, 27 septembrie 1990, § 38, seria A nr. 185-A, și *Houtman și Meeus c. Belgiei* nr. 22945/07, § 43, 17 martie 2009). Prin urmare, dreptul la despăgubire prevăzut în alineatul 5 presupune că o încălcare a unuia dintre celelalte alineate a fost constatată, fie de către o autoritate națională sau de către instituțiile Convenției. În acest sens, satisfacția eficientă a dreptului la compensația garantată de articolul 5 § 5 trebuie asigurată cu un grad suficient de certitudine (a se vedea *Ciulla c. Italia*, 22 februarie 1989, § 44, Seria A nr. 148; *Sakik și Alții c. Turciei*, 26 noiembrie 1997, § 60, Rapoarte 1997-VII; și *N.C. c. Italiei* [MC], nr. 24952/94, § 49, CEDO 2002-X).

66. Revenind la cazul de față, Curtea observă că, avînd în vedere constatarea unei încălcări a alineatului 4 din articolul 5, alineatul 5 este aplicabil. Prin urmare, trebuie verificat dacă reclamantul avea la nivel național un drept executoriu la repararea prejudiciilor.

67. Din legislația în materie nu rezultă faptul, că reclamantul ar avea un remediu în acest sens (a se vedea alineatul 28 mai sus), fie înainte, fie după adoptarea prezentei hotărîri, atît timp cît instanța judecătorească națională nu-l achită definitiv de toate acuzațiile. Mai mult, Guvernul nu a prezentat nici un argument în sens contrar.

68. Prin urmare, a avut loc o încălcare a articolului 5 § 5 din Convenție.

C. APLICAREA ARTIOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

69. Articolul 41 din Convenție prevede:

“ Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

70. Reclamantul a pretins suma de 20 000 euro (EUR) pentru prejudiciul moral.

71. Guvernul a susținut că pretențiile reclamantului sunt excesive, în lumina jurisprudenței Curții în cauze similare.

72. Curtea consideră că reclamantul a avut anumite suferințe, avînd în vedere încălcările constatate mai sus. Este de menționat, că s-a constatat că el a fost deținut în arest contrar prevederilor articolului 3 din Convenție, fără a-i fi asigurat accesul la o asistență medicală adecvată. Mai mult, Curtea de asemenea a identificat o încălcare a articolului 5 § 4 și a articolului 5 § 5 din Convenție. Prin urmare, Curtea acordă reclamantului suma de 9 800 EUR pentru prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

73. De asemenea, reclamantul a pretins suma de 4 500 EUR pentru costuri și cheltuieli suportate în legătură cu procedura în fața Curții. El a prezentat un contract și o fișă de pontaj. El a prezentat o listă detaliată a orelor în care avocatul său a lucrat asupra cauzei, numărînd 60 de ore, calculate la o rată de 75 EUR pe oră.

74. Guvernul a contestat suma pretinsă.

75. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor sale decât dacă se va constata că au fost efectiv și în mod necesar suportate și erau rezonabile în quantum. În prezenta cauză, ținînd cont de documentele de care dispune și de criteriul sus menționat, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 1 500 EUR pentru acoperirea tuturor cheltuielilor, minus suma de 850 EUR achitate deja pentru asistența juridică asigurată de către Consiliul Europei.

C. Penalități

76. Curtea consideră că este corespunzător ca penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* inadmisibile plîngerile invocate în temeiul articolului 3 în partea ce ține de condițiile materiale de detenție și articolului 5 § 1, iar restul capetelor de cerere admisibile;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat articolul 3 din Convenție;
3. *Hotărăște* că au fost încălcate articolele 5 §§4 și 5 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că Statul pîrît trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărîre va devini definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care vor fi convertite în în valuta națională a Statului pîrît conform ratei de schimb aplicabile la data executării hotărîrii;
 - (i) 9,800 Euro (nouă mii opt sute euro), plus orice taxă care poate fi percepută, în calitate de prejudiciu moral;
 - (ii) 650 Euro (șase sute cincizeci euro) plus orice taxă care poate fi percepută, în calitate de costuri și cheltuieli;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o penalitate la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întîrziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la reparația echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 7 aprilie 2015, în conformitate cu art. 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stephen Phillips
Grefier

Luis López Guerra
Președinte